

1 augustus 2018

Discussienota 'bewustwording kwetsbare verkeersdeelnemers'

1. Aanleiding

In het Haarlems Dagblad van 27 september 2017 is een artikel geplaatst over een voetgangersoversteekplaats aan de westelijke randweg in Haarlem. De aanleiding van dit artikel is dat deze oversteekplaats nauwelijks gebruikt kan worden door mensen met een visuele beperking. Er is geen ratelklikker en de oplichtende tekst op de nieuw geplaatste gele sensoren is slecht waar te nemen door blinden. Er is geen hoor- of voelbaar signaal waaruit blijkt dat het verkeerslicht werkt.

Naar aanleiding van dit artikel hebben leden van onze fractie een gesprek gehad met de betrokkenen. Hieruit komt naar voren dat er te weinig wordt nagedacht of burgers met een (visuele) beperking wel veilig kunnen deelnemen aan het verkeer.

Wij willen een grotere bewustwording in de provinciale organisatie creëren, zodat blinden en slechtzienden, maar ook andere kwetsbare groepen beter deel kunnen nemen aan onze samenleving.

2. Provincie Noord-Holland als koploper bij uitvoering VN-Verdrag handicap

Nederland heeft het VN-Verdrag Handicap in 2016 ondertekend en is daarmee verplicht zich in te spannen voor een samenleving zonder beperkingen voor mensen met een handicap. Persoonlijke autonomie en volledige participatie zijn kernbegrippen binnen dit verdrag. In het verdrag is aangegeven wat de overheid moet doen om ervoor te zorgen dat de positie van mensen met een beperking verbetert. Het verdrag verplicht de overheid te zorgen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen en keuzevrijheid heeft (inclusieve samenleving). Tevens schrijft het voor dat mensen met een beperking betrokken moeten worden bij besluiten over regelgeving en beleid dat hen aangaat.

Onlangs heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) 25 gemeenten benoemd tot koploper voor de uitvoering van het VN-verdrag Handicap. Daarmee wil ze een extra impuls geven aan initiatieven die gericht zijn op het volwaardig meedoen van inwoners met een beperking. Aangezien er 4 van de 25 gemeenten tot de Provincie Noord-Holland behoren (Amsterdam, Gooise Meren, Haarlemmermeer en Huizen), lijkt dit het aangewezen moment om als provincie koploper te worden in de uitvoering van het VN-verdrag.

3. Bewustwording

In het gesprek met twee visueel gehandicapten dat leden van onze fractie in het najaar van 2017 hebben gevoerd kwam naar voren dat er voorafgaand aan grote (ver-) bouwplannen en veranderingen beter nagedacht moet worden over de toegankelijkheid. Niet alleen de toegankelijkheid voor slechtzienden, maar ook voor rolstoelgebruikers en andere doelgroepen.

De oversteekplaats is een voorbeeld van hoe het niet moet, en met het artikel in het Haarlems Dagblad willen zij bereiken dat er meer aandacht voor dit onderwerp komt. Belangrijk is dat eerder in het proces wordt nagedacht over de toegankelijkheid. Dit geldt niet alleen oversteekplaatsen, maar voor alle openbare gelegenheden.

4. Wat kan provincie Noord-Holland doen?

Doorstroming van het verkeer is belangrijk maar de daarvoor gekozen oplossingen mogen niet ten koste gaan van verkeersdeelnemers die toch al een tandje bij moeten zetten om mee te kunnen doen. Het is van belang dat er een verkeersoplossing komt welke voor alle weggebruikers

gebruiksvriendelijk is. Er moet verantwoordelijkheid worden gedragen voor elk mogelijke doelgroep in het verkeer, dit is een verplicht onderdeel in het onderhouden of aanleggen van infrastructurele voorzieningen als overheidsorgaan. De provincie moet zo kunnen waarborgen dat er is nagedacht over de positie van kwetsbare verkeersdeelnemers in het verkeer. Omdat het VN-verdrag voorschrijft dat mensen met een beperking betrokken moeten worden bij besluiten en beleid dat hen aangaat, is ons advies een focusgroep aan te stellen die gevraagd en ongevraagd advies geeft. Zo kan bij ieder infrastructuurproject, nieuwbouw of groot onderhoud, de uitvoering van het VN-verdrag worden gewaarborgd. Het is goed om technische kennis in te schakelen en een omgevingsmanager te betrekken bij dit soort infrastructurele projecten, zodat er helderheid verkregen kan worden over mogelijke toekomstige problemen. Zoals nu het geval is met betrekking tot een niet voor eenieder toegankelijke voetgangersoversteekplaats.

Daarnaast verwachten wij in het kader van 'smart mobility' dat het mogelijk is om oversteekplaatsen op een meer efficiënte manier in te richten zodat zowel de verkeersveiligheid als het milieu hierbij gebaat is. Hierbij valt te denken aan een wisselende oversteektijd welke afhankelijk is van de gebruiker.

Naast het nemen van concrete maatregelen op het gebied van infrastructuur is het belangrijk ook op andere manieren bewustwording te creëren voor de meest kwetsbare verkeersdeelnemer. Structurele aandacht voor deze problematiek is belangrijk, zodat het beleid rondom verkeersveiligheid hierop wordt aangepast. Bij het aanleggen van nieuwe infrastructuur is dit van groot belang.

5. Werkbezoek 'In het donker gezien'

Om deze bewustwording kracht bij te zetten willen wij als fractie een werkbezoek organiseren aan 'In Het Donker Gezien'. Dit is een initiatief in een oude kerk in Velsen-Noord, welke volledig is ingericht om te ervaren wat het betekent om blind te zijn. Er zijn alledaagse situaties levensecht nagebouwd - in het volslagen donker. Het lijkt ons zinvol om aan den lijve te ondervinden waar mensen met een visuele beperking letterlijk en figuurlijk tegenaan lopen in het dagelijks leven. Op de tast ervaar je hoe het is om op andere zintuigen te vertrouwen. In het kader van de verkeersveiligheid rondom kwetsbare verkeersdeelnemers is de ultieme test het oversteken zonder licht, maar met behulp van een rateltikker.

Wij willen dit bezoek graag voor alle leden van de commissie organiseren. Hierna zouden wij graag uw bevindingen ontvangen en dit vragen mee te nemen in uw overweging om in de toekomst een voetgangersoversteekplaats van alle gemakken te voorzien.

- Graag horen wij van de leden van de commissie of zij interesse hebben in deelname aan dit werkbezoek.

6. Politiek draagvlak

Om te toetsen of er voldoende politiek draagvlak is voor een motie c.q. initiatiefvoorstel willen wij graag ook graag uw reactie vernemen op de volgende uitgangspunten:

- Het VN-verdrag Handicap wordt integraal uitgangspunt bij ontwikkeling en onderhoud van infrastructuur;
- Een opdracht aan GS om onderzoek te doen naar situaties waar het wel/ niet goed gaat alsmede het benoemen van best- en worst-practices;
- Daarbij focusgroepen te betrekken, die vanuit hun eigen expertise en ervaringen een waardevolle bijdrage kunnen leveren;
- Een opdracht aan GS om een plan van aanpak te maken op basis van dit verdrag en de inbreng van deze focusgroepen een voorstel tot prioritering van verbetervoorstellen ter oordeelsvorming voor te leggen aan deze commissie en ter besluitvorming aan PS;
- Bij nieuwbouw en groot onderhoud van infrastructuur deze focusgroepen betrekken bij het beoordelen van de verkeersveiligheid;
- Deze beoordeling zwaar mee te laten wegen bij de besluitvorming over de infrastructuur.

Naar aanleiding van de bespreking in deze commissie zal onze fractie met een voorstel komen.

Michel Klein